

Marko Bratković

REVIZIJA

po dopuštenju

 Organizator

Zahvala

Izdavanje knjige traži predanost, strpljivost i volju da se nadržate sebe i vlastita ograničenja. Borba je to s tuđim i vlastitim idejama, tabanje starih i otkrivanje novih puteva. Zato bez pomoći i poticaja drugih ova knjiga ne bi bila objavljena. Profesori Alan Uzelac, Mihajlo Dika i Aleš Galič, članovi povjerenstva za ocjenu mog doktorskog rada, sadržaj kojega je većim dijelom preuzet u knjigu koju držite u ruci, svojim su sugestijama pridonijeli njegovu konačnu oblikovanju. U razgovorima i dopisivanju s njima propitivao sam njihova i svoja stajališta te brusio argumentaciju iznesenu u ovoj knjizi. Drago mi je što su spremno prihvatili biti i njezini recenzenti. Recenzije su napisali i akademik Jakša Barbić i sudac Vrhovnog suda Dragan Katić, koji ideje iz ove knjige uvijek s puno entuzijazma širi među svojim kolegama sucima.

Profesorice Garašić i Maganić, Slađana i Juraj, članovi Katedre na kojoj radim, Slavica te brojni drugi dragi ljudi na Fakultetu kolegijalno su me i prijateljski ohrabivali i poticali u izradi ove knjige. Bez pomoći knjižničara našeg Fakulteta, osobito Maje i Petre, ali i knjižničara u Luxembourgu, Saarbrückenu, Hamburgu i Maastrichtu teško bih prikupio tako opsežnu bibliografiju. Statističke i druge podatke o radu sudova prikupljao sam na različite načine, ali svugdje sam naišao na drage ljude spremne pomoći. Da ne bih koga izostavio, neću istaknuti ničije ime, ali svi su na neki način, barem u kakvoj bilješci, ostavili svoj trag u knjizi.

Spomenut ću ipak, abecednim redom, Anamariju, Andu, Gorana, Gordana, Katju, Mariju Anu, Miljena i Moniku jer su mi pomogli u izradi bibliografije, grafikona te lekturi i tehničkom oblikovanju teksta. Hvala Ani Šunjari iz nakladničke kuće Organizator koja me svesrdno podržala u tome da knjigu objavim i dala mi odriješene ruke u grafičkom oblikovanju ove knjige, za koje su zaslužne Ivančica Srnec, Ana Nikolić Baće, Tea Bilić i Brigita Šanta. Hvala im na strpljivosti!

Antun, Goga, Goran, Gordan, Hrvoje, Iva, Jakša, Katarina, Katja, Miljen, Sonja, Tomo, Tvrtko, Vesna i Vini, također poredani po abecedi, zaslužili su da ih ovdje spomenem jer su moj život nebrojeno puta učinili ljepšim i potpunijim.

Hvala mami, za koju znam da i od gore bdije nada mnom, i tati na nesebičnoj i požrtvovnoj ljubavi i podršci u svemu pa tako i u ovom pothvatu!

U Nedelišću 25. travnja 2023.

Sadržaj

1. Uvod	1
1. 1. Poticaji istraživanju	1
1. 2. Odabir teme i cilj istraživanja	5
1. 3. Metodologija istraživanja	9
1. 4. Struktura knjige	11
2. Problemi i dileme u vezi s revizijom	15
2. 1. Uvod	15
2. 2. Povijesni osvrt	15
2. 3. Bitna obilježja revizije kao pravnog lijeka	17
2. 4. Revizija nakon Novele ZPP-a iz 2003. godine	19
2. 5. Revizija nakon Novele ZPP-a iz 2008. godine	25
2. 6. <i>Plus ça change</i>	29
2. 7. Preopterećenost Vrhovnog suda revizijskim predmetima	35
2. 8. Zaključak	43
3. Pravo na pristup vrhovnom sudu	51
3. 1. Uvod	51
3. 2. Pristup vrhovnom sudu nije konvencijsko pravo	52
3. 3. Pristup hrvatskomu Vrhovnom sudu nije ustavno pravo	53
3. 4. Ograničenja pristupa vrhovnom sudu i pravo na sud	57
3. 4. 1. Viši formalni zahtjevi	58
3. 4. 2. Ograničenja <i>ratione valoris</i>	60
3. 4. 3. Prethodno sudsko dopuštenje za pristup sudu	60
3. 4. 4. Obvezatnost odvjetničkog zastupanja	61
3. 4. 5. Sudska pristojba i kaucija za troškove postupka	64
3. 4. 6. Pravomoćnost pobijane sudske odluke	64
3. 4. 7. Izmjene zakonskih ograničenja i prava stranaka u postupcima u tijeku	65
3. 5. Pravo na pristup Vrhovnom sudu i ustavno pravo na žalbu	68
3. 5. 1. Proceduralni kriterij dopuštenosti revizije	68
3. 5. 2. Ustavno pravo na žalbu	71
3. 5. 3. Pravo na reviziju nije derivat ustavnog prava na žalbu	74
3. 6. Zaključak	77

Sadržaj

4. Funkcija revizije	79
4. 1. Uvod	79
4. 2. Tradicionalno dvojaka funkcija revizije	79
4. 3. Ostvarivanje dvojake funkcije revizije	81
4. 4. Privatna funkcija revizije: kontrola zakonitosti sudskih odluka	85
4. 5. Javna funkcija revizije: osiguranje jedinstvenosti sudske prakse i razvoj prava	88
4. 5. 1. Ustavna zadaća Vrhovnog suda Republike Hrvatske	93
4. 5. 2. Revizija kao prikladno sredstvo ostvarivanja ustavne zadaće Vrhovnog suda	99
4. 6. Zaključak	108
5. Revizija po dopuštenju u komparativnom pravu	111
5. 1. Uvod	111
5. 2. Austro-germanska tradicija građanskog postupka	112
5. 3. Njemačko pravo	114
5. 3. 1. Revizija po prihvatu Vrhovnog suda (<i>Annahmerevision</i>)	117
5. 3. 2. Revizija po dopuštenju žalbenog i Vrhovnog suda	119
5. 3. 3. Javna i privatna funkcija revizije po dopuštenju	127
5. 4. Austrijsko pravo	129
5. 4. 1. Revizija po dopuštenju žalbenog i Vrhovnog suda	130
5. 4. 2. Opterećenost Vrhovnog suda revizijskim i sličnim predmetima	138
5. 4. 3. Javna i privatna funkcija revizije po dopuštenju	140
5. 5. Slovensko pravo	141
5. 5. 1. Revizija po dopuštenju Vrhovnog suda	142
5. 5. 2. Opterećenost Vrhovnog suda revizijskim predmetima ..	146
5. 5. 3. Javna i privatna funkcija revizije po dopuštenju	149
5. 6. Zaključak	150
6. Važnost pravnog pitanja kao kriterij dopuštenosti revizije	153
6. 1. Uvod	153
6. 2. Zakonska formulacija kriterija i primjena u praksi	154
6. 2. 1. Njemačko pravo	154
6. 2. 2. Austrijsko pravo	158
6. 2. 3. Slovensko pravo	159

Sadržaj

6.2.4. Hrvatsko pravo.....	161
6.2.5. Zakonska formulacija kriterija i funkcija revizije	162
6.3. Pravna narav važnih pitanja	164
6.3.1. Važna su pitanja ujedno i pravna	165
6.3.2. Kontrolabilnost pravnih pitanja	165
6.3.3. Razgraničenje činjeničnih od pravnih pitanja	167
6.4. Važnost pravnih pitanja.....	169
6.4.1. Važnost u konkretnom predmetu	170
6.4.2. (Ne)zakonitost revizijom pobijane odluke	172
6.4.3. Ujednačenje sudske prakse	173
6.4.4. Razvoj prava.....	177
6.4.5. Osiguranje pravne sigurnosti.....	179
6.4.6. Vrsta revizijom pobijane odluke i vrsta postupka	183
6.5. Neprikladnost vrijednosnog i kauzalnog kriterija	184
6.5.1. Vrijednosni kriterij	185
6.5.2. Kauzalni kriterij	188
6.5.3. Zavodljivost kombiniranih kriterija	189
6.6. Zaključak.....	190
7. Organizacija revizijskog postupka.....	193
7.1. Uvod	193
7.2. Vrhovni sud kao revizijski sud.....	194
7.2.1. Vrhovni sud odlučuje i o dopuštenosti revizije	195
7.2.2. Ograničenost broja sudaca vrhovnog suda	197
7.2.3. Odlučivanje u vijećima	199
7.2.4. Stručni suradnici i administrativno osoblje.....	202
7.3. Uloga odvjetnika u revizijskom postupku	203
7.4. Odvojenost odlučivanja o dopuštenosti i osnovanosti revizije ..	205
7.4.1. Postupak u povodu prijedloga za dopuštenje revizije.....	209
7.4.2. Postupak u povodu revizije	215
7.5. Obrazloženost odluka revizijskog suda	218
7.5.1. Odluka o nedopuštenosti revizije	219
7.5.2. Odluka o osnovanosti revizije	224
7.6. Zaključak.....	225
8. Funkcionalan model revizije po dopuštenju	227
8.1. Bitni elementi modela	228
8.2. Izazovi u implementaciji modela.....	235

Sadržaj

9. Implementacija modela u hrvatsko zakonodavstvo.....	237
9.1. Uvod	237
9.2. Novela ZPP-a iz 2022. godine: otklanjanje manjkavosti Novele iz 2019. godine.....	238
9.2.1. Javna funkcija revizije	239
9.2.2. Važna pravna pitanja	242
9.2.3. Revizijski postupak.....	247
9.3. Revizija po dopuštenju i ustavna tužba	257
9.4. Aktualni statistički podatci umjesto zaključka.....	263
10. Zaključak.....	267
10.1. Četiri priče.....	268
10.2. Četiri zablude.....	271
10.3. Mjesto radnje?.....	274
Bibliografija.....	277
Kazalo grafikona i tablica.....	311
Bilješka o autoru.....	313
Iz recenzija.....	315